Openbaar Onderwijs.
Frankrijk

No. 667. **1849.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 4,50; voor de buitensteden ƒ 5,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 26 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

TE ZEGELEN 1½ C. NOORD

AMSTERDAM, 25 Junij.

WETS-ONTWERP

OVER HET

Openbaar Onderwijs in Frankrijk.

UITEENZETTING DER MOTIEVEN,

voorgedragen door den Heer DE FALLOUX,

Minister van Openbaar Onderwijs en Eeredienst.

Wij haasten ons de uiteenzetting der motieven, die dit wets-ontwerp betreffende het lager- en middelbaar onderwijs vergezelt, aan onze lezers mede te deelen. Zij zijn te gewigtig, dan dat zij niet zouden verdienen, ook ten onzent volledig gekend te zijn. Het wets-ontwerp is den 18 Junij ll. in de Wetgevende Vergadering van Frankrijk overgelegd.

»*Mijneheeren!*

Het ontwerp, dat ik de eer heb uwer overwegingen aan te bieden, is uitgewerkt in eene commissie (1), alwaar alle belangen, die van het Huisgezin en die van den Staat, die der Kerk en die der Universiteit, voortreffelijke vertegenwoordigers telden. Sterk door zulk een steun, hoopte ik voor u te verschijnen: immers het werkzelf van haar rapporteur (2), wiens naam alleen een autoriteit is, hoopte ik van dit spreekgestoelte voor te dragen. Gebiedende omstandigheden hebben er anders over beschikt; ik heb er in alle haast in moeten voorzien. Ik heb mij aan uwe toegefelijkheid vertrouwd; ook heb ik vertrouwd op de studie, die elk uwer heeft gemaakt van eene kwestie, die zoo hevig, zoo langdurig is betwist. Men zocht dat terrein voormaals slechts, om er elkander strijd te leveren. Thans ontmoet men elkander daar alleen, om met elkander overeen te komen in het algemeen belang, dat ver verheven is boven alle persoonlijke vooroordeelen. Vergun mij alzoo van over dat onderwerp mijne rede aan te vangen, zonder mij met iets anders bezig te houden, dan met het onderwerp zelf, en vergeef mij dat ik aan de spoedige afdoening der zaak de voorkeur heb gegeven boven de eer van fraaije woorden te bezigen.

Wanneer men ziet hoe alle regeringen, die elkander opvolgen, de hand slaan aan het openbaar onderwijs, schijnt het dat alle zich hebben gevleid met eene maatschappij daar te stellen naar hun eigen beeld. De vrijheid van onderwijs, eindelijk door onze constitutie bekrachtigd, moet aan die illusien en aan die pogingen paal en perk stellen. Men voedt den mensch niet op voor dezen of genen regeringsvorm, maar voor hem-zelven, voor de ontwikkeling en de waardigheid zijner eigene natuur, voor de ontwikkeling en den vooruitgang der maatschappij, waartoe hij behoort. De gouvernementen moeten daarin voorzeker krachtig tusschen beide treden, maar in overeenstemming met de eeuwige wetten des gewetens en der beschaving.

De familie mag evenmin als de individu in opstand komen tegen den Staat, maar de Staat kan en mag zich evenmin willekeurig in de plaats stellen van de familie.

Echter was het onze eerste pligt, met inachtneming alleen van de belangen der vrijheid, om in de eerste plaats het gezag daar te stellen, hetwelk belast moet zijn met het toezigt over de bijzondere onderwijs gestichten en met het bestuur der openbare scholen. Dit maakt het eerste hoofdstuk van ons wets-ontwerp uit.

EERSTE HOOFDSTUK.

Over het besturend gezag van het onderwijs.

In het opperbestuur hebben wij, naast den minister, een raad van oppertoezigt over het openbaar onderwijs behouden. Die raad is belast met de dubbele taak van de constitutioneele onafhankelijkheid van het vrije onderwijs te verzekeren, en het onderwijs van den Staat in overeenstemming te houden met de overleveringen van den nationalen geest, die eeuw voor eeuw de grootheid en eenheid van Frankrijk hebben uitgemaakt. Die dubbele taak had aan de commissie het denkbeeld ingestort van een dubbelen raad; maar zij heeft er schielijk van afgezien uit vrees van conflicten te bestendigen, welke een eenige raad, op eene billijke wijze in evenwigt gehouden, ongetwijfeld zal kunnen voorkomen.

De discussie is dus met ijver teruggebragt op de zamenstelling van den raad van opperbestuur zelf. Men is overeengekomen omtrent de volgende combinatie:

Vier en twintig leden, aldus aangeduid:

Acht leden door den minister gekozen uit de voormalige leden van den raad der Universiteit, de inspecteurs-generaal, de rectors, en professoren der faculteiten.

Drie aartsbisschoppen of bisschoppen benoemd door hunne ambtgenooten.

Een protestantsch leeraar, benoemd door de presidenten der consistoriën.

Drie regters van het hof van cassatie, benoemd door hunne collega's.

Drie leden van den Staatsraad, benoemd door den minister.

Drie leden van het instituut, benoemd door de vijf vereenigde klassen.

Drie leden door den minister gekozen uit de leden van het vrije onderwijs.

Alle leden van den raad hebben gelijke regten; daar echter de raad twee soorten van functien moet vervullen, daar hij tevens het toezigt houden moet over de bijzondere gestichten en op eene werkdadige wijze tusschen beide moet treden in de scholen van den Staat; en vermits deze laatste functie onophoudelijk is, stellen wij ons voor om den raad in twee sectien te verdeelen; de eene zal permanent zijn en de andere zal geregeld de eerstgenoemde aanvullen. Wij stellen ons te gelijkertijd voor om in de permanente sectie zitting te doen nemen de acht leden tot de universiteit behoorende. De algemeene zittingen zullen plaats hebben alle drie maanden en, op verzoek des ministers, buitengewoon kunnen bijeen geroepen worden. Al de leden van den raad zullen voor zes jaar gekozen worden, met uitzondering van de leden der permanente afdeeling, die voor hun leven zouden worden benoemd. Wij hebben gemeend dit voorregt te kunnen toestaan aan mannen die vergrijsd zijn in de praktische beoefening van het onderwijs, en die als het ware de magistraten zijn van het openbaar onderwijs. Maar tevens hebben wij niet gewild, dat die onafzetbaarheid onbeperkt zijn zou. De leden van den raad, die voor hun leven zijn benoemd, zullen door den president der Republiek kunnen worden teruggeroepen op voordragt van den minister van openbaar onderwijs.

(Hier somt de minister de drangredenen op die de commissie hebben geleid tot de instelling van departementale akademische raden, en waarom men daaraan den naam gegeven heeft van akademische raad.)

De raad van oppertoezigt zou, in weerwil dezer hooge voorregten, waarmede hij is bekleed, slechts zeer weinig invloed uitoefenen over de leiding der studien, indien zijne werking niet werd ondersteund door die van andere raden van minder gezag, maar meer in onmiddellijke aanraking met de bevolking. Wij hebben dus een raad gevormd overeenkomende met de hoofdplaats van elk departement. Deze nieuwe inrigting, eene der belangrijkste van het tegenwoordig wetsontwerp, moet u worden voorgedragen in zijne algemeene beschouwingen.

Toen Napoleon de universiteit stichtte, rigtte hij een getal academien op, gelijk aan dat der hoven van appel, en hetwelk nagenoeg overeen kwam met de voormalige verdeeling in provincien. Hij plaatste aan het hoofd van elk dezer academien een rector, en liet dezen bijstaan door twee inspecteurs. Deze organisatie had dit gebrekkigs dat, vermits zekere kringen van beheer veel uitgebreider waren dan andere, de rector die er mede was belast, de taak te zwaar vond voor zijne krachten. Immers, kon het gezag van een academischen raad en van een rector, wiens regts-gebied vier, vijf, ja zes departementen tegelijk beslaat, wel in alles voorzien? Wanneer men een ernstig, werkdadig en krachtig toezigt wil daarstellen, kan men dan deze organisatie, deze onmogelijke of bespottelijke controle aannemen? Wij hebben gemeend van neen. En terwijl wij overtuigd waren van de ongelijkheid der kringen, waarbinnen de tegenwoordige rectors genoodzaakt zijn zich te bewegen, werden wij tevens getroffen over het politiek leven, over de tevens vrijzinnige en beschermende wijsheid, die zich in het middelpunt onzer departementen openbaart. Men denke er aan, de indeeling in departementen, eene krachtdadige inrigting van 1789, heeft diep wortel geschoten in het publiek leven in Frankrijk. De voornaamste autoriteiten van allerlei orden zijn daar vereenigd. Dáár is het juiste punt, waar elk dezer autoriteiten digtbij genoeg werkzaam is om voorgelicht, en hoog genoeg geplaatst is om gehoorzaamd te worden. Wij hebben dus niet geschroomd, ons voor de departementale indeeling te verklaren. Ook is het tijd om het centraal bestuur te ontheffen van de tallooze attributiën, onder welker gewigt het dreigt te bezwijken, en aan de plaatselijke magten het genot van regten weder te geven, waarvan deze een beter gebruik kunnen en zullen maken; zulke concessien verminken de regering niet; zij versterken haar.

Maar welken naam zal men geven aan de nieuwe inrigting? Dien van departementaal comité of dien van academischen raad? De eerste benoeming bood het voordeel aan van meer opregt in overeenstemming te zijn met het denkbeeld, dat de commissie had bezield en van beter de plaats aan te wijzen, die zij had gemeend te mogen laten aan de levendige krachten van het departement.

Van eene andere zijde zou men, den titel van academischen raad verwerpende, welke door het universitair gebruik gewettigd is, eene eerbiedwaardige ligtgevoeligheid opwekken. Men had den schijn van tegen woorden vijandelijkheden te bestendigen, die men tegen zaken geeindigd verklaarde. Die verschillende bedenkingen hebben geleid tot het bij wijze van transactie aannemen van den titel van academischen raad van het departement.

Deze academische raad is zamengesteld uit elf leden, gelijk volgt:

De inspecteur der Academie.

De prefect.

De bisschop of diens gedelegeerde.

Een predikant der hervormde eerdienst in de departementen, alwaar eene consistoriale kerk bestaat.

Een lid gedelegeerd van het hof van appèl, en bij ontstentenis van een hof van appèl, een lid daartoe aangewezen door de regtbank van eersten aanleg.

Vier leden van den algemeenen raad, daartoe aangewezen door hunne ambtgenooten.

Wij hebben met voordacht eene uitlating gemaakt in deze opsomming, ten einde op een punt aan te dringen, hetwelk het onderwerp is van grondige debatten. Moesten de prefect en de bisschop niet aan hunne zijde hebben een hooggeplaatst lid van het universitair bestuur? Moest dat lid niet regtens de rector zijn? Maar er zijn slechts twintig rectors voor zes en tachtig departementen. Zou het zenden van eenvoudige gedelegeerden der rectors niet dat evenwigt der bevoegdheid verbreken, hetwelk wij altoos getracht hebben met zulk eene juiste strengheid te handhaven? Zou het brengen van het getal rectors op 86 de instelling van het rectoraat zelve niet vernietigen en hare werking niet verlammen, onder voorwendsel van haar uit te breiden? Dit laatste gezigtspunt is met kracht ondersteund door de vertegenwoordigers der universiteit. Echter hebben zij ten slotte de voorkeur gegeven aan de aanstelling van nieuwe rectors boven die van eenvoudige gedelegeerden van de thans bestaande rectors, en het is erkend geworden, dat een rector voor ieder departement zich niet zal kunnen beklagen over de betrekking, die hij naast andere, hetzij geestelijke hetzij burgerlijke of militaire autoriteiten zou verkrijgen, en eindelijk dat, zijne ondervinding ontwijfelbaar zijnde in de zaken, die aan de beschouwingen van den raad onderworpen zullen worden, het presidentschap hem daarbij zal opgedragen worden.

Vervolgens moet de inspectie het geheel der autoriteiten volmaken, die over het onderwijs het beheer voeren. Onafhankelijk van de plaatselijke gezagvoerders, van welke wij zullen spreken in het hoofdstuk, dat aan het lager onderwijs is toegewijd, vertrouwen wij de inspectie toe

---

(1) Deze commissie was zamengesteld uit de heeren Thiers *president*; Cousin, Saint-Marc Girardin, Dubois, l'abbé Dupanloup, Peupin, Janvier, Laurentie, Bellaguet, Freslon, de Montalembert, de Corcelles, Fresnau, Poulain de Bossay, Cuvier, Michel, Armand de Melun, Henri de Riancey, Cochin, de eerw. Sibour, Roux-Lavergne, de Montreuil; Housset en Alexis Chevalier, *secretarissen*.

(2) De heer de Corcelles, lid der Wetgevende Vergadering, thans met eene diplomatieke zending naar Gaëta belast.

aan inspecteurs-generaal en aan inspecteurs der akademie, gelijk zulks tegenwoordig geschiedt; maar getrouw aan het denkbeeld van onpartijdigheid dat ons gestadig heeft geleid, hebben wij gewild dat de inspecteurs-generaal zoowel gekozen zullen worden uit de reijen van het bijzonder onderrigt als uit die van het openbaar onderwijs.

Het gezag nu eenmaal vastgesteld zijnde, bespreken wij thans in de eerste plaats de voorwaarden der vrijheid in het lager en vervolgens in het middelbaar onderwijs.

(Vervolg in een volgend N°.)

Gisteren is met den overlandpost, waarvan de berigten loopen tot 25 April, de belangrijke tijding aangebragt *dat de Nederlandsche troepen in O. I. de overwinning op de Balinezen behaald en de hoofdplaats Djagaraga stormenderhand ingenomen hebben.*

Z. D. H. de Hertog van Saxen-Weimar-Eisenach was den 14den April te Batavia aangekomen en had den 16den het bevel over het leger aanvaard.

Aangaande de expeditie naar Balie leest men de volgende bijzonderheden:

14 April. De Opperbevelhebber der expeditie (*Michiels*) was den 23 Maart aangekomen ter reede van Boliling, en van daar gestevend naar Banjoewangie.

Den 29 werd met een detachement, sterk 120 man infanterie, verkenning gedaan naar Singa-Radja; de talrijke Balinezen aldaar, vermeden vijandelijkheden.

Den 30 kwam de Opperbevelhebber der expeditie terug ter reede van Boliling, alwaar tegen den avond ankerde Z. M. Fregat *Prins van Oranje*, aan welks boord zich bevond de Vice-Admiraal, kommandant van Z. M. zeemagt in Oost-Indie.

In den vroegen morgen van den 31 werd in bezit genomen de versterking van Singa-Radja, aan welke inmiddels waren bewerkstelligd aanzienlijke herstellingen, onvoldoende evenwel, om de Balinezen te doen besluiten, in dezelve stand te houden; tot op den afstand van een half geweerschot genaderd, trokken gewapende benden langzaam terug, zonder vuur te geven; tot deze houding kan hebben medegewerkt de aantogt van een gezantschap.

Tot op den 4den April waren drie gezantschappen aangekomen van Djaga-Raga; voor dien dag had zich laten aanmelden de Radja van Karang-Assam, voor den volgenden die van Boliling.

Bij opvolging kwamen de oorlogschepen en transportvaartuigen ter reede van Boliling; manschappen en materieel werden in den besten staat ontscheept, terwijl de krijgsbewegingen, ofschoon bemoeijelijkt door een hoogst doorsneden terrein, werden voortgezet, zonder dat het nog tot dadelijken tegenstand gekomen was. Het aantal zieken was gering.

20 April. Met het voornemen, om van uit Singaradja eene beweging in de rigting van Sangsit Dalam te bewerkstelligen, werd bepaald, dat een gedeelte van Z. M. zeemagt en van de transport-vaartuigen, in den morgen van den 6, zoude verzeilen tot op de hoogte van Sangsit, en aldaar zoude ankeren, zonder gemeenschap met den wal te houden.

De ontmoeting van twee vijandelijke talrijke legerkorpsen op eenen zoo korten afstand van elkander, zonder dat uit die aanraking de minste ongeregeldheid of botsing ontstond, stelde een werkelijk treffend, in de annalen welligt onbekend, tooneel daar, en leverde een bijzonder bewijs op van orde en discipline.

Den 8sten April sloeg eene kolonne, bestaande uit het 13de bataillon infanterie, de bergbatterijen en 20 sappeurs, den weg in naar Sangsit-Dalam en bereikte ook dien morgen deze plaats, welke nog bezet was, doch, na eenige mondelinge aandrang, werd ontruimd; de weg liep onafgebroken door kampongs, welker bewoners bij het doortrekken der troepen vrijmoedig en vertrouwelijk voor hunne huizen bleven.

Den 9den trok de opperbevelhebber persoonlijk, met twee bataillons, de hulptroepen en de veldbatterij, van uit Singarradja naar Sangsit Dalam. Voor die batterij werd de weg, hoewel op korten afstand en evenwijdig aan het strand loopende, zoo moeijelijk bevonden, dat de afstand, welke slechts 1½ uur bedraagt, voor het afleggen van dezen marsch, zonder andere dan natuurlijke hindernissen, aan de kolonne 7 uren kostte.

Den 11 volgde het 7de bataillon, hetwelk te Singaradja positie was blijven houden: met den Goestie Djilantiek, daartoe uitgenoodigd, had men nabij Sangsit Dalam eene ontmoeting, bij welke bedongen werd, dat de radja's van Beliling en Karang-Assam zouden verklaren, zich onvoorwaardelijk over te geven aan de genade van het Nederlandsch gouvernement, en den Gouverneur-Generaal te erkennen als hunnen Opperheer, aan wien zij binnen weinige dagen zouden zenden een gezantschap, tot overbrenging van een smeekschrift om vergiffenis, dat de radja's van Karang-Assam en Boliling, gezamenlijk aan den opperbevelhebber op den 13den zouden komen afleggen een bezoek en dat inmiddels zouden worden aangevangen met het slechten van de versterkingen van Djagaraga, in dier voege, dat alles vooreerst zoude worden geopend, genoegzaam, om vrijen toegang te verleenen aan onze troepen, die dezelve op Zondag den 15 April zouden binnentrekken, om er de Nederlandsche vlag te planten.

24 April. Het geschut van de citadel te Weltevreden, en van Z. M. korvet Nehalennia, heeft op heden verkondigd den zege, door de Nederlandsche wapenen op Balie behaald, door de inneming stormenderhand van Djagaraga.

De berigten dienaangaande luiden hoofdzakelijk aldus:

Nadat de onderhandelingen, door de vorsten van Karang Assam en Boliling, met den opperbevelhebber der expeditie aangeknoopt, het vermoedelijk hadden doen worden, dat de oorlog op eene meer of min minnelijke wijze zoude worden beslecht, door de vrijwillige overgave van de versterkingen van Djagaraga, welke bepaald was op den 15 April, werd op den 13 de kapitein-adjudant van Capellen gezonden naar Djagaraga, om op te nemen, welk begin, volgens de getroffene voorwaarden, gemaakt was met het openen en slechten van de vijandelijke linien en redoutes.

Deze officieren werden wel ontvangen; doch van werkelijke slechting van versterkingen konden zij niets bespeuren: hun werd echter aangewezen de plaats, waar de beide Radja's het voornemen hadden den opperbevelhebber af te wachten.

De opperbevelhebber zond den volgenden morgen, den 14, dezelfde officieren, en gelastte den kapitein-adjudant van Capellen, om met ronde woorden kennelijk te maken aan den Goestie Djilantiek, dat eene degelijke, onvoorwaardelijke overgave werd geëischt; terwijl de opperbevelhebber wijders niet verkoos, bij zijne komst de Radjas te ontmoeten met hunnen zoogenaamden stoet, noch eenig gewapend volk meer te zien.

De Balinezen vroegen tijd tot beraadslaging, maar aan hunne ontwijkende boodschappen werd echter geen verder gehoor gegeven.

Vroeg in den morgen van den 15den, werd het 7de batt. infanterie, onder bevel van den luit.-kol. le Bron de Vexela, en geleid door den chef van den staf, den luit.-kol. de Brauw gelast om de vijandelijke positiën van die zijde te verkennen, en zooveel doenlijk om te trekken, zij hadden bij zich 20 sappeurs, en twee handmortieren.

De opperbevelhebber zelfs rukte met twee andere battaillons, het 13de en 5de, en met de veldbatterij in het front tegen de vijandelijke versterkingen op.

Omstreeks half elf ure werd vernomen het vuur van de omtrekkende kolonne van het 7de bataillon: en liet de opperbevelhebber van zijne zijde het geschut nog drie honderd passen voorwaarts rukken en insgelijks het vuur openen. Het vuur werd onderhouden tot over zes ure in den avond; nadat de vijand eenen aanval gedaan en beproefd had onzen linkervleugel om te trekken, alwaar hij met verlies werd teruggeslagen.

De troepen, onbewegelijk gesteld onder het vijandelijk vuur, gaven een schoon blijk van moed en volharding: een 1e. luitenant en 18 onder-officieren en manschappen sneuvelden, terwijl nog 15 man werden gewond

Het bleek echter later, dat eene omtrekkende beweging onzer troepen, op den westelijken flank der vijandelijke linien gemaakt, met den gunstigsten uitslag was bekroond, zoodat zij reeds in den avond waren meester van onderscheidene vijandelijke redoutes aan die zijde; niettegenstaande eenige sterke uitvallen van den vijand. Voor het aanbreken van den dag vervolgden zij hun voordeel, ditmaal regtstreeks ondersteund door de troepen in het front, welke den regtervleugel der vijandelijke linien en forten binnenrukten, onder aanvoering van den luit.-kolonel van Swieten.

Na aftrek van den nacht kan het gevecht geacht worden 11 uren te hebben aangehouden: met het aanbreken van den dag wapperde de Nederlandsche vlag van alle versterkingen van Djagaraga.

Officieren en manschappen hebben zich, volgens getuigenis van den opperbevelhebber, uitmuntend gekweten.

De kampong zelf en de kraton zijn verlaten gevonden en de vorsten, zoo men vermeent, in de rigting van Karang-Assam gevlugt.

Het 5de bataillon is als bezetting gelaten in de voornaamste redoute van Djagaraga, met het noodige veldgeschut, de overige troepen hebben hunne kwartieren weder betrokken te Sangsit Dalam, als gevende die plaats, door de nabijheid der zee, meer gemak voor toevoer van levensmiddelen als anderzins.

De gekwetsten en zieken zijn grootendeels aan boord van een transportvaartuig, op sleep genomen door Z. M. stoomschip Phoenix, onder bevel van den luitenant ter zee eerste kl Maij, naar Soerabaija overgebragt. De luitenant-kolonels Meis, de Brauw, de major Sorg, de kapiteins Happé en Reiger, en de 2de luitenant Donleben, zijn overgevoerd naar Batavia met ditzelfde stoomschip, hetwelk herwaarts stevende, om de tijding van deze overwinning ten spoedigste over te brengen.

Door een noodlottig toeval in het bivouac, heeft de eerste luitenant der infanterie E. C. K. W. van Schimmelman het leven verloren.

Naamlijsten van de gesneuvelden en gewonden zijn nog niet ontvangen.

OPGAAF VAN CHOLERA-LIJDERS.

Cholera-Hospitaal. (*Oude Mannen-Huis*)

Eergisteren (23 Junij) waren aanwezig 36 lijders, ingekomen 8, uitgegaan 2, overleden 4, bleven aanwezig 38.

Van den 19 tot en met den 22 Junij zijn: aangegeven 79, overleden 65; waarvan in het Cholera-Hospitaal zijn: opgenomen 32, overleden 21, uitgegaan 10; zoodat er van den 5 tot en met den 22 Junij zijn: aangegeven 366, overleden 241; waarvan in het Cholera-Hospitaal zijn: opgenomen 144, overleden 84, uitgegaan 22; zoodat er aldaar 38 onder verpleging zijn gebleven.

De kosmopolitische revolutionnairen, die Rome onder het juk houden en zonder reden noodzaken om al de rampen eener belegering door te staan, houden voortdurend het oog op de gebeurtenissen in Frankrijk gevestigd, want vandaar zijn zij tot het voeren van den oorlog aangespoord, vandaar verwachten zij hun zegepraal. Te Rome vleide men zich den 10 dat de heer Lesseps de erkenning van het bestuur der driemannen zou verwerven. Men verbreidde het gerucht der terugroeping van Oudinot. Ondertusschen beschouwde men de berigten uit Parijs over het algemeen als *ongunstig*, uit hoofde van de zamenstelling der Wetgevende Vergadering en van de vorming van een ministerie uit de gematigde partij. Nog tans ging Mazzini voort met eene revolutie te Parijs als meer en meer dreigend aan te kondigen.

De gebeurtenissen te Parijs op den ochtend van 13 Junij waren den 16 te Turijn bekend; men wist daar, dat het gouvernement krachtige maatregelen nam tegen de poging tot opstand, doch de uitslag was er nog niet bekend. De driemannen te Rome hebben het den 18den kunnen weten; doch de opstand van Lyon kon hun weder eenigen moed geven, en zij konden eerst den 22 voor goed uit den droom geholpen zijn. Dan zullen zij welligt eindelijk tot de overgave van Rome besloten hebben.

Ancona is, volgens de Duitsche dagbladen, des avonds van den 18 Junij voor de Oostenrijksche wapenen bezweken.

De Prins van Pruissen heeft de insurgenten den 22 Junij bij Waghausel geslagen en de steden Manheim en Heidelberg door zijne troepen doen bezetten. Door deze overwinning is het lot van Baden beslist.

Men leest in de *Arnhemsche Courant*:

Door vriendelijke mededeeling zien wij ons in staat gesteld, aan onze lezers inzage te geven van het ontwerp van gemeentes-wet, dat aan de Provinciale Staten in hunne eerstvolgende zitting, den 3 der volgende maand, ter consideratie en advies zal voorgelegd worden. Daar het ontwerp te uitgebreid is, om in zijn geheel in onze kolommen opgenomen te worden, zullen wij er alleen, hetgeen ons meest belangrijk voorkomt, uit mededeelen

Hoofdstuk I. *Van de zamenstelling der gemeentebesturen.*

Art. 1. In iedere gemeente bestaat het bestuur uit eenen burgemeester, uit wethouders en uit eenen gemeenteraad.

Art. 2. De burgemeester wordt door Ons benoemd, hetzij uit, hetzij buiten de raadsleden.

De wethouders worden benoemd uit de raadsleden; voor gemeenten welker bevolking meer dan *vijf duizend* zielen bedraagt, door Ons, en in de overige gemeenten door Onzen commissaris in de provincie.

De raadsleden worden onmiddellijk verkozen door de kiezers in de gemeente.

Art. 3. In de gemeenten van eene bevolking van 20,000 zielen, of daar beneden, zijn *twee*, in de gemeenten van eene bevolking van meer dan 20,000, doch minder dan 50,000 zielen, zijn *drie* en in die van eene bevolking van 50,000 zielen of daarboven, zijn *vier* wethouders.

Art 4. De gemeenteraad, de burgemeester (wanneer hij raadslid is) en de wethouders daaronder begrepen, bestaat uit:

7 leden in gemeenten van minder dan 1000 zielen bevolking.

9	leden in gemeenten van	1,000	tot onder de	5,000	zielen.
11	„	5,000	„	10,000	„
13	„	10,000	„	15,000	„
15	„	15,000	„	20,000	„
17	„	20.000	„	25,000	„
19	„	25,000	„	30,000	„
21	„	30,000	„	35,000	„
23	„	35,000	„	40,000	„
25	„	40,000	„	50,000	„
27	„	50,000	„	60,000	„
29	„	65,000	„	70,000	„
31	„	70,000	„	80,000	„
33	„	80,000	„	90,000	„
35	„	90,000	„	100,000	„
40	„	100,000	en daarenboven.		

Hoofdstuk II. *Van de kiezers ter benoeming van de raadsleden.*

Afdeeling I. *Van de vereischten.*

Art. 5. Om kiezer te zijn, moet men:

1°. Nederlander wezen, in het volle genot der burgerlijke en burgerschaps regten;

2°. meerderjarig zijn;

3°. in 's rijks directe belastingen, de opcenten voor het rijk daaronder begrepen, betalen de som vermeld in de, bij deze wet gevoegde tabel; en

4°. in de gemeente zijne werkelijke woonplaats hebben, en ten minste gedurende het laatste jaar aan het opmaken of herzien der lijsten vóórafgegaan, gehad hebben.

Wanneer het vereischte onder N°. 3 in eenige gemeente geen getal van 25 kiezers oplevert, zal dat getal worden aangevuld uit de hoogst aangeslagenen in de rijks directe belastingen, *minstens* ƒ10, daarin betalende (*).

Art. 6. Ten behoeve van den echtgenoot strekken de aanslagen in de voormelde belastingen ten laste der vrouw; en ten behoeve van den vader, die aanslagen ten laste zijner meerderjarige kinderen.

Het bedrag dier aanslagen kan gevoegd worden bij het bedrag, waarvoor de echtgenoot of vader reeds uit eigen hoofde, aangeslagen is.

Eene weduwe, de vereischte belastingsom betalende, kan dezelve doen strekken ten behoeve van een harer zonen, mits hij de overige vereischten ter uitoefening van het kiesregt bezitte.

Zij doet tijdig aan het plaatselijk bestuur schriftelijk opgave van haren zoon, door welken zij, tot weder opzegging toe, het kiesregt, verlangt te doen uitoefenen.

Art. 7. Ten behoeve van den kiezer komt in aanmerking de aanslag in 's rijks directe belastingen, in de kohieren, die op het oogenblik van het opmaken der kiezerslijsten tot de loopende dienst behooren.

Art. 8, Het bewijs, dat men het vereischte bij het derde lid van art. 5 gevorderd, bezit, wordt, zoo noodig, geleverd, of door een uittreksel uit de kohieren der belastingen, of door het aanslagbiljet.

Art. 9. Van de uitoefening van het kiesregt zijn uitgesloten:

a. die, bij vonnis in kracht van gewijsde gegaan, in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen zijn verklaard, zoo lang de gefailleerde niet is gerehabiliteerd, of de staat van kennelijk onvermogen niet is opgeheven, en

b. die geregtelijken afstand van hunne goederen, aan hunne schuldeischers hebben gedaan, zoo lang zij niet hebben bewezen hunne schuldeischers ten volle te hebben betaald.

Afdeeling II. *Van de kiezerslijsten en van de rondzending der stembilletten.*

Art. 10. Bij de invoering dezer wet wordt eene lijst der kiezers opgemaakt.

Die lijst blijft voortdurend van kracht, behoudens de veranderingen, daarin bij de jaarlijksche herziening, te brengen.

De daarstelling en herziening derzelve heeft plaats naar de navolgende bepalingen:

Art 11. In de eerste helft der maand Maart van het jaar, volgende op dat, waarin deze wet is afgekondigd, maken de plaatselijke besturen de lijst op van hen, die in art. 5 zijn genoemd.

Zij raadplegen daartoe de kohieren der voormelde belastingen, vermelden in de lijst de sommen, voor welke ieder persoon, daarop door hen gebragt, in elke van die belastingen is aangeslagen, en houden de overige vereischten voor den kiezer in het oog.

(*) De sub N°. 3 vermelde tabel, deelen wij hieronder mede.